

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Theophili Raynavdi, Ex Soc. Iesv. Erotemata De
Malis Ac Bonis Libris, Deque Ivsta Avt Inivsta, eorumdem
confixione**

Raynaud, Théophile

Lvgdvni, 1653

VI. Libri Astrologici fatariorum, Onirocritici, Chiromantici, & quomodolibet
diuatorij, an damnandi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11141

mandos esse, nempe quod magicis hisce libris hæreses ferè contineantur. Nihil enim familiarius est Mago, & hæretico, vt probat Stapletonius *orat. 1. Academica, tota, & Alphonfus de Castro lib. 1. de iusta hæreticor. punit. cap. 14.* Idem dixerat iam olim Tertull. *lib. de præscript. cap. 43.* verbis illis. [Notata sunt commercia hæreticorum cum Magis compluribus.] Pulcherrimè idem tradidit Theoph. Alex. *epist. 2. Pasch.* hinc præter cætera, Magiæ probra demonstrans,

Iuuat egregia Magiæ impugnatione à Theophilo adhibita, hunc locum de libris eius doctrinam continentibus, meritò perdendis, obsignare. Sic igitur habet, [Confundatur Origenes inter cætera flagitiorum genera quæ confingit, magicis quoque artibus patrociniū tribuens, qui in tractatibus suis, his locutus est verbis: *Ars magica non mihi videtur alicuius rei subsistentis vocabulum; sed etsi sit, non est operis mali, nec quòd haberi possit contemptui.* Hæc dicens, vtrique fautorem se esse demonstrat Elimæ Magi, qui Apostolis repugnauit, & Iamnæ atque Mambrae, qui Moyse magicis artibus restiterunt. Sed nullas Origenis patrociniū habebit vires; quia Christus Magorum præstigias suo deleuit aduentu. Respondeat nouæ impietatis assertor, immò apertè audiat, si non est malum ars magica, non erit malum, & idololatria, quæ artis magicæ viribus nititur. Quod si malum est idololatria, malum erit & ars magica, ex qua subsistit idololatria. Cùm autem idololatria, Christi maiestate deleta sit, indicat & parentem suam artem magicam, secum pariter dissolutam, Propheta super hoc liquidò proclamante: *Sto nunc incantationibus tuis, & multis veneficiis tuis, quæ didicisti ab adolescentia tua, si poterint prodesse tibi.* Cùm igitur hæc Prophetarum scripta testentur, & nullus vnquam ausus sit memoriæ prode, Magorum artes inter optima quæque numerandas; leges quoque publicæ, Magos, & maleficos puniant, scire non possum, qua ratione impulsus Origenes, qui Christianum se iactat, Sedechiæ pseudoprophetae æmulator existens, cornua sibi ferrea fecerit, quibus contra dogmata veritatis, armatus incedat; nec sapiat quicquam de cœlesti Hierusalem, neque imitetur Moysen, & Daniele, Petrūque, & alios Sanctos, qui contra Magos, & incantatores quasi in acie stantes, infesso certamine dimicarunt.] Sic ille aduersus Origenem, tanquam Magorum patronum: cuius tamen laculenta aduersus Magos, & acceptam ab eis notitiam, disputatio, legi apud eum potest *homil. 16. in Numer.*

EROTEMA VI.

*Libri Astrologici, fatariorum, onirocritici, chiro-
mantic, & quomodolibet diuinatorij, an
damnandi?*

54. **C**omes Magiæ est Astrologia, vt Nazianzenus affirmat *orat. 3.* describens Iuliani Apostatae studia Asiatica, post Gallum fratrem à Constantio Cæsarem renunciatum. Imò per Astrologiam facilè proludi Atheismo, æquè
ac

ac ei proludit Magia, legere licet apud Franciscum Picum *lib. 3. de Prenotione cap. 7.* Itaque cum de libris magicis sit dictum, pergo ad Astrologos, qui vel ex eo numero sunt, quorum doctrina libertatem humanam, astrorum, aut fatorum in astris expressorum efficacitate, deuincit, spoliaturque flexibilitate in alterutram partem; vel certe ex eorum sunt numero, à quibus prædictiones per alia describuntur. Vtrique sunt confixione dignissimi.

Libri Astrologorum fatariorum, dammandi.

Nam qui à fato cœlesti, libertatis cladem, vel impeditionem inuehant, fœda hæresi lordent, & immani confusione, quantum in autoribus est, vniuersum genus nostrum pessundant. Imò verò si Isidorum Pelusiotam audimus *lib. 3. epist. 191.* atheismum apertè inducunt; sic enim de iis scribit: [Qui res omnes permiscet, ac leguminum, (vt dici solet,) mixturam faciunt, sanæ mentis mihi minimè videntur. Nam si Deus est, fatum non est: si autem fatum, non dicam, quod cum eo pugnat; vertatur enim in eorum capita, qui vt hoc dicatur, procurant; hæc blasphemia.] Abrumpit prudentissima apostrophi orationem, qua vsam aliquando scripturam ipsam, notavi *in tractat. de Iuda cap. 8. num. 11.* vt cum *Psal. 54.* describitur ingratiſſimus Iudæ in Christum animus, dicitur, de hoste quidem aliud fore dicendum: at de homine vnanimi, & duce, & noto; ibique abrumptur Oratio. Idem hîc fecit Isidorus, cum Dei negatio esset inferenda, cohorruit scilicet ad Atheismi nomen, eoque calamum, & chartam polluere, ausus non est.

Autores horum librorum, à Valentiniano Augusto *appendice 8. ad Codicem Theodos.* puto dici *in astra peccantes*, quos negat debere exsolui in Paschate, quamuis demptis perpauca aliis criminolissimis, ceteros *in ea communi omnium celebritate*, (sic enim *Pascha* vocat,) velit absolui. Plurima in huiusmodi auctores, & libros, iustissimamque eorum suffixionem, peti possunt ex Eusebio *lib. 6. de prepar.* quo Ethnicos quoque, aduersus istiusmodi Scriptorum genus, strenuè annisos prodit. Inter Christianos idem ab omni æuo seruatum est. Mathematicum ex hoc ordine, describit his verbis S. Augustinus *in calce Psal. 61.* [Seductus ab inimico cum esset fidelis, diu Mathematicus fuit, seductus seducens, deceptus decipiens, illexit, sefellit, multa mendacia locutus est contra Deum, qui dedit hominibus potestatem faciendi quod bonum est, & non faciendi quod malum. Iste dicebat, quia adulterium non faciebat voluntas propria, sed Venus: & homicidium non faciebat voluntas propria, sed Maris, & iustum non faciebat Deus, sed Iupiter, & alia multa sacrilega non parua.] Et inferiùs post descriptam seriam eius conuersionem, & prolatum exemplum ex *cap. 19. Actorum*, quo librorum incensio per eos, qui nefarias artes abiecerant, memoratur; subdit D. Augustinus. [Perierat ergo iste. Nunc quæsitus, inuentus, adductus est; portat secum codices incendendos, per quos fuerat incendendus, vt illis in ignem missis, ipse in

E refrigerium

refrigerium transeat.] Meritò comburendos publicè & in Episcopi præsentia, libros impios attulit hic Mathematicus. Nam ita discretè sub ea tempora edixerunt Honorius, ac Theodosius Imperatores *l. Mathematicos. C. de Episcop. audient.*

Alij Astrologorum libri diuinatorij, quatenus ferendi.

56. Qui verò libri Astrologici, illæsa licet libertate, prænunciationes aliquas futurarum rerum describunt, exterminandi sunt, si se moueas quæ ad rem rusticam, vel nauticam, vel medicam pertinent. Quoad has namque materias, locus est non quidem scientiæ certæ, sed coniectationi aliquali, ob imperfectam vim cœlestis influxus multipliciter impedibilem: hoc ergo do lubens, tamen nullo modo ad rem medicam conducere posse Astrologicas prænotiones latissimè versat Thomas Erastus toto *lib. 1. & 2. epistolar.* De aliis materiis præter tres antedictas, rusticam scilicet, nauticam, & medicam, quippiam prænuntiare ex astris velle, fatuum est, nec vno peccato sordet, vt latè profequitur Picus toto *lib. 5. de prænotione*, post Patrum *lib. 12. in Astrologos*, & Delrio *4. Mag. cap. 3. quest. 1.* Atque ad eò libri de eo argumento, ignibus sunt tradendi, tam qui natiuitates, (vt vocant,) quàm qui alias qualis iudiciariæ huius Astrologiæ propagines complectuntur; vt egregiè profequitur Orig. *sub finem homiliæ tertiæ in Ieremiam.* Horum autores, [nimis errare, & vendere imperitis hominibus miserabilem seruitutem,] dixit S. Augustinus *2. doct. Christ. cap. 21.* Mox etiam Astrologicam doctrinam vocat, [magnum errorem, magnamque dementiam.] Et mox *cap. 24.* [quæ omnia plena sunt pestiferæ curiositatis, cruciantis sollicitudinis, mortiferæ seruitutis.] Nimirum, quia hæc est idololatriæ portio, vt habet etiam Hesychius *lib. 5. in Leuit. pag. 350.* Quanto studio in libros diuinatorios exterminandos incubuerit Valens, docet Ammianus *lib. 28.* indèque multis Philosophis & nominatim Maximo illatam necem, testatur. Libros Sibyllinos, quòd diuinationibus scaterent, cremavit Stilico, in quem propterea Rutilius *lib. 2. Itiner. con-* citatur, quia

*— aterni fatalia pignora regni,
Et plenas voluit præcipitare colus.*

Non tamen ita aboleuit Stilico Sibyllinos libros, quin similibus librorum super fuerit deinceps vsus. Scribit enim Luitprandus Ticinensis, in sua ad Nicephorum Constantinopolitanum Imperatorem legatione, Græcos & Saracenos, huiusmodi libris vsos, quos *Danielis visiones* vocabant. Ipse autem Luitprandus vocat *Sibyllinos*, vtique à similitudine. Signabatur autem in illis visionibus, series temporum, & euentus maioris momenti.

37. Apud aliquos tamen Ethnicorum, vsus erat librorum, in quibus etiam minutalia negotiorum notabantur; ita vt nihil propè aggredi auderent, quin priùs consulissent huiusmodi codices, circa euentum rei susceptæ. eiusmodi est quod Iuuenalis sic sugillat *satyr. 6.*

*Illius occursum etiam vitare memento,
In cuius manibus, seu pingua succina, tritæ*

Cernit

*Cernis Ephemeridas : quæ nullum consulit , & iam
 Consulitur : quæ castra viro patriamque petente
 Non ibit pariter , numeris reuocata Trasilli.
 Ad primum lapidem vectari cùm placet , hora
 Sumitur ex libro. Si prurit frictus ocelli
 Angulus , inspecta genesi collyria poscit.
 Agra licet iaceat , capiendo nulla videtur
 Aptior hora cibo , nisi quam dederit Petosiris.*

An ad hunc locum respexit Ammianus *lib. 28.* cùm Romanorum corruptissimos mores describens , ait præter cætera. [Nec in publico prodeunt , nec prandent , nec lauari arbitrantur se cautiùs posse , antequam Ephemeride scrupulosè sciscitata didicerint , vbi sit , v. g. signum Mercurij , vel quotam Cancri syderis partem polum discurrens obrineat Luna.] Nimirum ex regulis Astrologicis quid tali syderum positu suscipiendum , dimittendùmve esset , statuendum putabant. Cautum verò id maximè , diebus qui *Ægyptiaci* dicebantur , erantque illis nefasti , ita vt nulla opera per illos dies inchoare absque infortunio se posse censerent. A quorum dierum exacta , ac supra ipsorum *Ægyptiorum* diligentiam scrupulosa obseruatione , Proclum laudat in eius vita Marinus *num. 21.* & meminit eius fatuitatis S. Augustinus *in cap. 4. ad Galat.* circa illud , *Dies obseruatis , & menses , & annos , & tempora ;* vbi præter cætera ait. [Vulgatissimus est error Gentilium , vt vel in agendis rebus , vel in expectandis euentibus vitæ , ac negotiorum suorum , ab Astrologis , & Chaldæis notatos dies , & menses , & annos , & tempora obseruent.] Subdit verò S. Augustinus , cùm Apostolus huiusmodi obseruationem dierum grauitè eo loco notauerit , mirum planè esse , quomodo [plena sunt conuenticula nostra hominibus , qui tempora rerum agendarum à Mathematicis accipiunt. Iam verò ne aliquid inchoetur , aut ædificiorum , aut huiusmodi quorumlibet operum , diebus , quos *Ægyptiacos* vocant , sæpè etiam nos monere non dubitant.] Hos mox addit , ex Ephemeridibus vitam naufragam gubernare , nec paucos ex numero fidelium eiusmodi fuisse , sed innumerabiles , qui cum magna confidentia in faciem ipsimet Antistiti dicerent , *Die post Kalendas non proficiscor.* Verè vanitas vanitatum , & insaniæ falsæ. Non nisi duos fuisse quolibet mense dies *Ægyptiacos* , scribit Lilius Gyraldus *lib. de annis , mensibus , atque diebus* , quinam illi dies essent complexus breui carmine , quod apud eum dimitto legendum.

In libros de vanitate genethliaca.

Hæc generatim de iusta librorum diuinatiorum confixione. Sigillatim autem , quæ spectant ad vanitatem Genethliacorum , diligenter planè prosequitur antiquus autor commentarij adscripti Origeni *in Iobum ad cap. 38.* ex Perionij interpretatione , & S. Ambrosius 4. *Hexaem cap. item 4.* Ex recentioribus Castro *lib. 1. de vatic. cap. 10.* Ioannes Picus *in opere contra Astrologos* , Franciscus eius nepos *in opere de Prænatione* , & Alexander de Angelis , agens contra Astrologos. Pulsus secundò ex Ecclesia Aquilam , hac de causa , scribit S. Epiph. *lib. de ponder. & mensuris.* Existimo ad hanc genethliacam vanitatem

E 2

pertinuiffe,

58.

pertinuisse, *Catacrianos* illos libros, quos ab Adriano conscriptos, autor est Spartianus. Quod enim Lilius Gyraldus *dialogo 3. historiae Poet. καὶ Ἀδριανῶς*, (quod videlicet ipse de se Adriano æquè, ac Antoninus Græcè scripserit,) denominatos putat libros illos, & oblatione aliqua, vel vitiatione vocabuli, *catacrianos* dictos, mera diuinatio est. Nec magis placet, quod Hermolaus Barbarus, eodem Gyraldo referente, legit *Catachlyanos*, id est, *caliginosissimos*, ab ἀχλή, vel ἀχλὺς, quod *caliginem* sonat. Inutiliter enim eandem vocem bis iterasset Spartianus, cùm de Adriano dixit, [Catacrianos libros obscurissimos, Antimachum imitando scripsit.] Alcinius ex eodem Gyraldo, condemnatorios libros interpretatur, à verbo κατακρίνω. Scaliger verò ex Casaubono ad historiam Augustam, interpretatur *Catachrianos*, quasi ἑστὸν καὶ ἕκταν λεγομένων. Casaubonus legit *Catacaymos*, quod in eis incendium aliquod describeretur. Ianus Parrhasius κατ' Ἀκκίανου, quasi *contra Accianum*, (prout libri quidam nominant non Tatianum,) Adriani tutorem, scripti essent. Quæ omnia meræ diuinationes sunt, nullo subnixæ, fundamento. Verisimilius itaque Heribertus Rosveidus *tabula 7. pro Baronio*, quòd qui sub Ariete nascuntur, ab Astrologis dicantur κριανὶ, *catacrianos* existimat dictos, libros, qui de genituris natorum sub Ariete differerent. Cuiusmodi fuit Antinous Adriani delicia, vt ex nummo Antinoi genesium exhibente, pròditum est.

59.

Nec mirum videri potest, Adrianum hominem Ethnicum, omnium, (vt Tertullianus ait *cap. 5. Apolog.*) curiositatum exploratorem, & nominatim Astrologiæ peritum, & per eam diuinandi studiosum, quod restatur in Ælio Vero Spartianus, de vanissima illa geniturarum prænotione librum scripserit; cùm superiore seculo non defuerit Episcopus, qui librum de eadem vulgarit. An vt mentionem S. Anastasio impingeret, qui *lib. 1. in Hexaem, ferè initio*, Mathematicam coniecturalem, hanc inquam, vanam, & alogorum stultilogiam, (liceat S. Bernardi verbum vsurpare,) exitialem luem nominat, à qua liberauerit Ecclesiam, verum quod in terris versatum est Verbum?

Origenes *hom. 12. in Num.* hunc præter ceteros ait, esse agrum, & vineam Seon Regis iniquorum, id est, Satanæ, quem fideles non subeunt. Sic enim scribit *sub finem homiliae*. [Nos sumus qui transire volumus per hunc mundum, vt peruenire possimus ad Terram sanctam, quæ repromissa est Sanctis, & mittimus verbis pacificis ad Seon, promittentes nos non habituros in terra eius, nec moraturos cum eo; sed transituros tantummodò, & incessuros via regali, nec declinaturos vsque, neque in agrum, neque in vineam; sed nec de lacu eius aquam bibituros. Videamus ergo quando nos ista promissimus, quando hæc verba Diabolo denunciauimus. Recordetur vnusquisque fidelium, cùm primùm venit ad aquas Baptismi; cùm signacula fidei prima suscepit, & ad fontem salutaris accessit, quibus ibi tunc vsus sit verbis, & quid denunciauerit Diabolo; non se vsurum pompis eius, neque operibus eius, neque vllis omninò seruitiis eius, ac voluptatibus pariturum. Et hoc est quod his legis sermonibus adumbratur, quia non declinet Israël, neque in agrum eius, neque in vineam eius, sed neque aquam de lacu eius se esse potaturum. Non enim vltra disciplinæ diabolicæ, non Astrologice, non Magicæ, non vllius omninò doctrinæ, quæ contra Dei pietatem aliquid doceat, poculum sumet fidelis; habet enim suos fontes, & bibit de fontibus Israël, bibit

de

de fontibus Saluatoris ; non bibit aquam de lacu Seon, nec relinquet fontem aquæ viuæ, congregat sibi lacus confractos.

Tertullianus falsa hæc, (vt verbo Sidonij vtar *lib. 7. epist. 11.*) ideòque fallentia, profectos, atque aded etiam libros de huiusmodi rebus conscriptos, eliminat prorsus à Christiana Ecclesia, sic scribens *lib. de idololatria cap. 9.* [Cùm magla punitur, cuius est species Astrologia, vtiq; & species in genere damnatur. Post Euangelium nusquam inuenies aut Sophistas, aut Chaldæos, aut incantatores, aut coniectores, aut Magos, nisi planè punitos. Vbi literator, vbi conquisitor huius æui ? Nonne infatuauit Deus sapientiam huius sæculi ? Nihil scis Mathematicæ, si nesciebas te futurum Christianum : si sciebas, hoc quoque scire debueras, nihil tibi futurum cum ista professione : ipsa te de periculo suo instrueret, quæ aliorum climacterica præcauit. Non est tibi pars, neque fors in ista ratione. Non potest regna cælorum sperare, cuius digitus, aut radius abutitur cælo.]

Gentiles quoque, libros huiusmodi censuerunt abolendos. Nam hi sunt ex parte libri illi improbatæ lectionis, quos Vlpianus l. *ad Labeonem. ff. de iniuriis*, commemorat ; quosque Liuius, de Bachanalibus loquens, narrat ex SC. conquisitos, vt ignibus traderentur. Sed & Augustum, supra duomillia librorum fatidicorum, (ex hoc genere maximè,) Græcè & Latinè conscripta, ignibus commisisse, scribit Suetonius *cap. 31.* & Dio Cassius *lib. 54.*

Libri Onirocritici repellendi.

Alij diuinatorij libri, sunt Onirocritici, & Chiromantici. Onirocriticos ex antiquis habemus, Artemidorum, Achmetem, Astrampsychem. In Synesium quoque hac ex causa multis agit Franciscus Picus *lib. 6. de prænotatio. cap. 8.* & æquè agere poterat in Synesiani illius libelli, vasto satis commentario in eum edito, explanatorem Nicephorum. Alios in eodem argumento versatos, adducit Tertullianus *lib. de anima cap. 46.* Breuiter autem statuendum est cum Serario ad *cap. 11. Esther quæst. 5.* & Sanche multos adducente *2. in Decal. cap. 38. num. 49.* libros omnes Onirocriticos, si supra meram coniectationem eorum, quæ ad temperiem pertinent, porrigantur, vanos & abolendos esse. Nam ex somniis aliquam coniecturam duci posse de humore prædominante, ratum est apud Physicos, & Medicos ; benèque à Pineda exponitur *lib. 3. de Salom. cap. 18. num. 4.* Itaque hoc sobriè vestigare, & scriptis consignare, vitio vacat. At qui ex somniis naturalibus, futura contingentia prædicere audent, vel occulta rimari, planè delirant, nec absque graui offensa Numinis. Sunt quidem somnia nonnulla diuina, quorum non est vana fides ; & de huiusmodi somniorum genere, censo fuisse illud fratris suo oblatum, cuius occasione breuiter, sed perpulchrè de non contemnendis vsquequaque somniis, disserit Petrus Cluniac. *lib. 6. epist. 14.* Eodem pertinent, quæ diffusius, & acuratè sunt scripta à variis, nominatimque à Pererio *lib. 1. in Daniel. & lib. 2. de Magia c. 3. q. 6.* & à Fernãdio *preludio 7. ad visiones*, Castro variis locis operis *de vaticinio*, necnon à Loyerio *lib. 4. de spectus c. 22. & 26.* Alia verò

E. 3.

somnia.

60.

61.

somnia quæ naturalia sunt, nihil extra ea quæ diximus, & eo modo quo diximus, possunt portendere. Itaque audiendum est diuinum Oraculum, per Siracidem *cap. 34. Nisi ab Altissimo fuerit missa visitatio, ne des in somniis cor tuum.* Ac proinde etiam libros de somniis, dimitte somniatoribus, de quorum nugis multa Bulengerius toto *lib. 5. de diuinat.* Aliqualem tamen vsum horum librorum nugiendorum, aperit eruditissimus Pineda *lib. 3. de Salom. cap. 18. num. 4. & 5. furta quædam eorundem Scriptorum è sacris literis detortis, proferens num. 6.*

Necnon Chiromantici.

62. Non dissimile iudicium ferendum est de libris chiromanticis, vt plenè prosequitur Picus Nepos *lib. 6. de prænotione cap. 1.* Nam diuinationo quam tradunt, præterquam ad aliquam temperamenti, & illud consequentium, notitiam, est omninò vana, & damnata. Itaque tamen hoc genus coniectationis cum Pythagoras in probandis discipulorum ingeniis adhibuit, teste Iamblico in eius vita *cap. 17.* tum Indi sapientes in vxoribus ducendis ex Nicostrato apud Stobæum *serm. 189.* Tamen ferè inane est, & libri quoque, in quibus ea mensura transcenditur, damnandi sunt. *Veteres libros per corporum signa, pendentes interna,* vocat Ammianus *lib. 15.* Zopyri, Loxi, Polæmonis, de huiusmodi nugis scriptiones, memorat Origenes *lib. 1. contra Celsam,* quarum aliquæ etiamnum extant. Non est porò verum, vanitatem illam vanissimam, qua coluuiæ hominum latè descripta, & exagitata à Crespetio *lib. de odio Satanae, discurs. 12.* & à Delrio *4. Mag. cap. 3. quest. 5.* necnon à Tarquinio Gallucio *ad lib. 1. Ethic. Arist. cap. 1. quest. 7.* (Italis *Agyptios,* Gallis *Bohemos,* se mentiuntur,) ex vola manus, & eius lineis prænunciat actus liberos euenturos, approbari à Iobo verbis illis *cap. 37. qui in manu omnium signat, & vt norint omnes opera sua.* Non enim id ad lineas manuum pertinet, sed ad notitiam imbecillitatis nostræ; quam inde capimus, quod toties à Deo vetemur agere per aëris vicissitudines, quod alioqui operarentur manus nostræ.

Et quomodolibet aliter Diuinatorij.

63. Quanquam sunt innumerae aliæ diuinationum species, quas fusissimè recensent Franciscus Picus in opere *de prænotione,* Bulengerius in opere *de diuinat.* & Petrus Ancoranus *tract. eiusdem argumenti;* ac proinde de illis quoque possunt conscribi libri improbandæ lectionis; tamen quòd infrequentius occurrant libri de illis aliis diuinationibus conscripti, fastidio ad eos sigillatim excurrere, contentus vniuersè pronuntiare, si præter propositos, aliqui præterea sint alij diuinatorij libri, ex quacumque dæmoniaca doctrina, omnes abolendos esse, iuxta illud rectissimè dictum ab Origene *homil. 16. in Num.* [Hæc omnia, id est, siue auguratio, siue extispicium, siue quælibet immolatio, siue etiam sortitio, aut quicumque motus auium, vel pecudum, & inspectio quæcumque fibrarum, vt aliquid de futuris videantur ostendere, in operatione Dæmonum fieri non dubito, dirigentium, vel auium, vel pecudum,

dum, vel fibrarum motus, aut sortium, secundum ea signa, quæ docuerunt iidem Dæmones obseruari ab iis, quibus artis huius scientiam tradiderunt: à quibus omnibus, is qui homo Dei est, & in portione Dei numeratur, penitus esse debet alienus, nec in iis aliquid habere commune; quæ occultè machinis Dæmones operantur, ne fortè rursus per hæc Dæmonibus societur, atque eorum spiritu, & virtute repleatur, & ad idolorum cultum denuò reparatur; hæc enim omnia religio nostra diuina, & cælestis abiurat.] Et inferiùs adducta ventriloquæ de Paulo testificatione *Actor. 16.* [Si Paulus testimonium sibi eum dare non patitur, sed dolet super hoc; quanto magis dolere debemus, si quando decipi videmus animas ab iis qui velut diuino alicui spiritui pythonis, aut ventriloquo, aut diuino, aut auguri, vel aliis, quibuslibet huiusmodi Dæmonibus credunt? Propter hoc ergo, *non erit, (inquit,) auguratio in Iacob, neque diuinationis in Israël.* Sed quid iis additur? *In tempore, (inquit,) dicetur Iacob, & Israël, quod perficiet Deus.* Quid est *in tempore dicetur?* Cùm oportet, & cùm expedit, hoc est, *in tempore.* Si ergo expedit prænoscere nos futura, dicentur à Deo per Prophetam Dei, per Spiritum sanctum. Si verò non dicuntur, neque denunciantur, scito quia non nobis expedit ventura prænoscere. Quòd si idcirco non dicuntur nobis, quia nobis ea scire non expedit, qui diuersis artibus, & Dæmonum inuocationibus gestiunt futura prænoscere, nihil aliud faciunt, nisi quòd cupiunt ea discere, quæ sibi scire non expedit.] Tandem *hom. 5. in Iosue, ad finem.* [Est & illud opprobrium Ægypti, quod si neglexeris, etiam post Iordanis transitum, & post Baptismi secundam circumcisionem vetustæ consuetudinis inuisione suggeritur; obseruare auguria, requirere stellarum cursus, & euentus ex iis futurorum rimari, seruare somnia, cæterisque huiusmodi superstitionibus implicari. Idololatriæ namque mater est Ægyptus, ex qua certum huiusmodi opprobria pullulate, quæ si transito iam Iordane susceperis, & iis te rursus laqueis illigaueris, tecum sine dubio opprobria Ægypti trahis. Sed si quando te talis curiositas interpellat, & de corde tuo huiusmodi hostis erumpit, dic ei; quia Iesum ducem sequor, in cuius potestate sunt, quæ futura sunt. Quid mihi scire, quæ futura sunt? Quæcumque ille vult, hæc futura sunt. Ided ergo vt in nobis verè secunda circumcisio compleatur, per quam vetera Ægypti opprobria deponamus, ab his omnibus segregati prorsus esse debemus.]

EROTEMA VII.

Num obscæni libri eliminandi?

Omninò & configendi, & exterminandi sunt obscæni libri; hoc ipsi Gentiles, hoc Christiani iam olim edixerunt: tamen repullulat semper hæc pestis, & nullum est sæculum, imò vix annus, quo noua censuræ materia ab ingeniis impuris, sicutore Satana, non subministratur. Dixi de iustissima horum librorum suffixione, sat multa *lib. 6. de virtut. num. 159. & num. 202.* quia tamen ferax est huiusmodi sentinarum regio, in qua hæc chartis committo, vt
iugi

64.